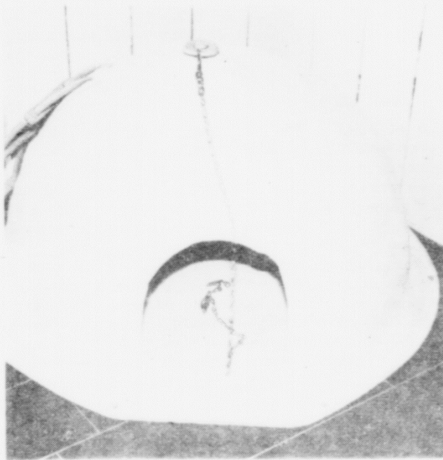

Hundahúsið hjá Hans Jacob Bech

Fyri bert umleið 50 árum síðani var at siga hvørt einasta hús í Føroyum eitt lítið «idnaðarvirki». Til eigna dagligu nýtslu framleiddu vit sjálvi tað mesta okkum tørvandi (t.d. mat, klæðir, orku, heilivag, leikutoy o.s.fr.) úr teimum livrunnu go olivrunnu «rævernum», ið vóru til taks í sjógvi og á landi.

Tá var einki landsstýri, eingin idnaðarraðgevi, eingin idnaðargrunnur, Menningargrunnur o.s.fr. at heita á (kreivja) um at skapa nýggj arbeiðsplass. Tú mátti sjálvur «smíða lagnuna goða, við teimum evnum, sum skaparin gav» — sum yrkjarin sigur.

Eingin vil at aftur til húðskógvarnar, torvleypin, petroleumslampuna, sluppina... og fáur megnar í dag at skapa kappingarføra idnaðarfyrirteku uttan við hjálp frá nevndu grunnum og stovnum og at meirilutin í fíggarnevdini nikkar jáltandi.

Hin vegin er heldur eingin nøgdur við at verða bundin av áskoðan anra manna, stovni, grunni, ráð o.s.fr. í vali av lívsstarvi.

Tað nýtist tær í minni mun í Føroyum í dag enn í hinum Norðanlondunum... enn

Men nógv bendir tó í dag á, at okkara, gjøgnum nógv ár, nærum eintáttaða stremban eftir at líkjast okkara grannum í odd og egg so við og við byrjar at bera somu máttloysisfruktir sum teir — grannarnir — hava heystað nú í longri tíð.

Gævið ásannanin av hesum verður at fáa okkara myndugleikar til nú at royna at troyta **nærleiðirnar** í staðin fyri — og við nærleiðirnar — meini eg her tað hugflog, aræði og trúgv fólkið á hesum klettum er borið í heim við.

Tey o.u. 250 vinnuhugskotini, ið eru innkomn í samband við hugskotskappingina sýna í ein ávísan mun eina spegilsmynd av, hvarjar hugsanir føroyingurin hevur um idnað. Heilt tyðiligt bera hugskotini boð um, at føroyingurin tekur tey «mjuku» virðini — t.v.s. ein idnað beinleis knyttur at okkara livrunnu og olivrunnu umhvørvi — einum arbeiði við innihaldi og meining fram um tey «høðu» virðini — t.v.s. ein idnað grundaður á «hæða» teknologi og mongdarframleiðslu.

Hesum verða vit at taka avleiðingarnar av í størri mun enn higartil, samstundis

Skulu vit innan framleiðsluvirksemi og handvøk hava goðar møguleikar at eydnast í kappingini við aðrar tjóðir, so má tað fyrst og fremst verða á okjum, har vit serliga kunnu gera okkum galdandi — á okjum sum vit eru «merjadr» — i — t.v.s. í tí sum eyðkennir okkum framum onnur.

Eitt av hesum okjum — kanska hitt tydingarmesta — er okkara meira og minni medvitnu royndir frá tí «dynamiska» — tí altíð skiftandi — í nátturuni, bæði hvat viðvikir teimum livrunnu og teimum olivrunnu evnum og fyribrigdunum.

Tað fellur t.d. nátturligt fyri okkum dag um dag at hava neyvt samband við tey nógv og skjótt skiftandi viðurskiftini í veðurlagi, hita kulda, ljós myrkur o.s.fr. á landi og sjógvi. Tí skudlu vit eisini haft av bestu fortreytum at kunna kappast við aðrar tjóðir hvat viðvikir at framleiða t.d. bátar, skip, vindmyllur, flotibryr, alihyljar o.s.fr.

Eitt annað oki, ið ber at sama borðið er fiskireiðskapsidnaðurin.

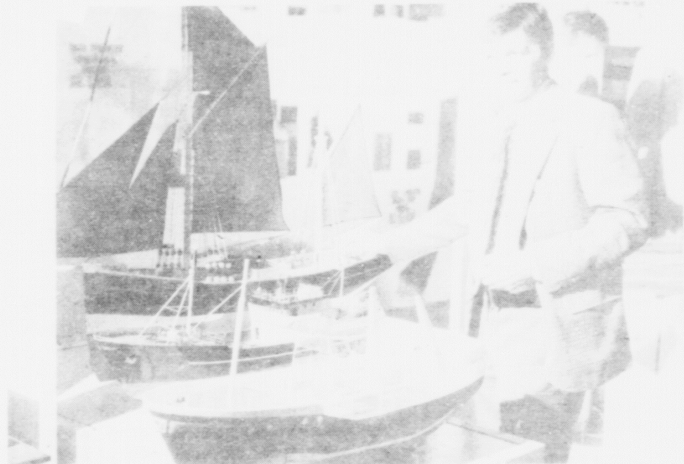
Men eisini hvat viðvikir «teknikki» — hava vit ávísar fyrimunir — vit vita av royndum og kanska meira og minni omedvitandi, hvussu

Smábørnini vóru ikki sörð hugtikin av Svinoyarmodellinum

Hans Bech til hogru, greiðir Steinbjørn Jacobsen frá, hvussu hundahúsið er gjørt

Fleiri ættarlið av skipum og John Smith.

Fremst á myndini baturin, ið John hevur við í sínum fiskiskipaprojekti

maskinar kunnu «samstarva» við náttúrukreftirnar — hvat sum er tydingarmikið í samband við eina konstruktión. — Okkara spøl eru t.d. yvirhøvar nógv betri enn tey utlendsku.

Innan land- og havbúnaðin eru møguleikarnir eisini nógv betri enn flest øll halda.

á aksinum á suðursíðu og hvussu nógv á norðursíðu, hvussu tarvurin ansaði eftir kunum í brattlendi o.s.fr., og hvussu syrgiligt tað er at siggja lt, sum í dag fer fyri skeyti, og sum just hesi «gomlu» gjørdi nýtslu av.

Sjálvandi er tað ikki gjørligt at finna fram á eitt avist orð ella avisa lýsing, ið kann standa sum samnevnari fyri tey innkomnu hugskotini.

Eg havi aður nevnt orðið «mjuk virði». Eitt annað og kanska líka gott vildi verið «streman eftir dygd og samljóði». Eitt er tó síkkurt: Svartskygni kann ikki ráða í einum landi, sum í mun til folkatalið, fær so nógv hugskot til nýggjar vinnuvegir, sum tað vit her uppliva.

Spennandi verður tí at siggja, hvat næsta hugskotskapping verður at bera við sær, ella um tann stóri áhugin hesaferð bert var eitt eingangstyribrigdi.

Optimisturin og pessimisturin

Sagt verður um optimistin og pessimistin at eitt er felags fyri teir báðar, og tað er, at báðir sum oftast fara skeivir, annar dregur ov langt upp og hin ov langt niður.

Eitt er tó síkkurt, og tað er, at tað er nógv stuttligari at vera optimistur, og stuttligt, um enn kanska strævið, hevur tað verið at sitið í dómsnevndini í hesari hugskotskapping.

At enda vil eg veita ein tokk til øll, ið hava sent inn uppskot til hesa kapping og tilkukku til tykkum, ið hava vunnið.

Eg veit, at fyri tey allar flestu av tykkum er tað ikki virðislonirnar, ið hava verið

tað avgerandi. Og til tykkum, ið ikki komu á mál hesaferð, vil eg siga, at tit als ikki eru gloymd, og vit í dómsnevndini eru eisini pura greiðir yvir, at okkara metanir eru ofulltiggjaðar, og at tað, sum vit hildu var rætt í dag, eins væl kann vera skeivt í morgin.

Fellið tí ikki í fatt, tí nýggir møguleikar eru altíð at finna við næsta krossveg. — Og teir eru nógvir.

Eisini takk til okkara háttvirdu lögtings- og landsstyrimenn, umboð fyri Tórshavnar bý, Kommunufelagið og stættir vinnulívsins, ið eru møttir so fjølmentir til hetta háttíðarhald. Takk til tykkum útstíllarar, ið eru við at skapa rammuna um eina verðuga Føroyaviku og takk til tykkum skulanæmingar, lærara og onnur, ið hava hjálpt okkum at vísa á møguleikar og ikki minst við at bugva á einari útoyggj sum t.d. Svinoyinni. Og til tykkum ið hava myndað undangonguoyinna: Vågoyinna.

Men eina serliga takk vil eg veita til SMS — og tá hugsi eg eins og tí fyrst og fremst uppá Hans Mortensen. — Tey flestu tonkja kanska her uppá «stjoran» — eg tonki tá meira uppá aðrar dygdir hansara. — Eitt nú at idnaðurin á hvarjum ári í 3–4 dagar fær hesi fráluku hólni at ráða yvir til frama fyri vinnuna. — Eitt annað er tað otroyttandi aræði og hugflog Hans Mortensen hevur sýnt hesum tiltaki — ikki bert sum nakað til skal henda á hvarjum ári — men sum eitt tiltak ið má og skal bera fruktir. — Um Hans nýtist ikki at siga: Nú ræður um mattin, aræði og tru» — hann hevur tað alt samalt.

Camp-Let
og

Dan-Camp teltvognar.

Umboð:

Mourits Mouritsen,
Tjarnardeild 8, tlf. 14464,
3800 Tórshavn